

Maria Angeles Elduaian Emazabel
Hondarribia,
Gipuzkoa
(1936)

Aurkibidea

Biografia

Ziburun jaio zen, gerraren ondorioz. Aita arrantzalea zuen eta ama sare-konpontzailea. Sei senide ziren, hiru mutil eta hiru neska. Hiru urtera bueltatu ziren Hondarribiara, Almirante Alonso kaleko Villa Pepita etxera. Janari-denda jarri zuen. [Julian Oronoz](#) arrantzalearekin ezkontzeko lana utzi zuen. Hiru seme izan zituzten, eta Mariñel burdindegia jarri zuten gero.

Zintak

HON-040

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-08-22
- **Iraupena:** 74 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

HON-042

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-08-22
- **Iraupena:** 61 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Bueltan, aita itsasontzia erosi zuen

- **Erref:** HON-040/003
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:02:19. **Bukatu:** 00:04:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:

Ziburun jaio zen. Gerra hasi zelako joan ziren hara. Bueltan, etxerik ez zuten. "Estrella del mar" arrantza-ontzia erosi zuen aita; uretara nola bota zuten, behiekin.

2. Arraina deskargatzen eta garraiatzen

- **Erref:** HON-040/005
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:05:23. **Bukatu:** 00:07:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Arraina deskargatzen eta garraiatzen ibiltzen ziren, aitaren ontzia iristen zenean. Antxoa. Benta. Belarra, arraina fresko mantentzeko. Ama sarea konpontzen ibiltzen zen, eta bera anai-arrebak zaintzen. "Konpradorak".

3. Sareak tindatzen

- **Erref:** HON-040/006
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:07:44. **Bukatu:** 00:10:08

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Aitaren ontzia nolakoa zen. Sareak tindatzen zituzten arrantzaleek, lan handia zen. Tana-tokia. Kotoizko sareak ziren. Butroi pasealekuan jartzen zituzten lehortzen.

4. Sarea konpontzen eta atunetarako aparejuak egiten

- **Erref:** HON-040/007
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:10:08. **Bukatu:** 00:12:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Ama eta ahizpa sare konpontzaileak ziren; berak ere ikasi zuen pixka bat. Atunetako aparejua etxean egiten zuten, arto azalarekin, txurikiña. Nola egiten zuten azaltzen du.

5. Sarea nola konpondu eta nola armatu

- **Erref:** HON-040/008
- **Iraupena:** 0:04:11. **Hasi:** 00:12:39. **Bukatu:** 00:16:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Bere amari Getariako emakume batek erakutsi zion sarea josten. Sarea jostea baino zailagoa da ondo ebakitzea. Orratzak egurrezkoak ziren, eta hautsi egiten ziren. Sarea nola armatzen den. Beruna eta kortxoa.

6. Sareak konpontzen II

- **Erref:** HON-040/010
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:17:58. **Bukatu:** 00:20:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

<p>Neurria braza zen, makila bat. Lan ordutegia sarea josten zutenean. Batzuetan egun guztia pasatzen zuten, bukatu arte. Aulki txikiak. Hanka-hutsik ibiltzen ziren udan. Sarea hanketako behatzekin ondo tenkatzea inportantea da.</p>

7. Kontrabandoa, Hendaiatik batelean

- **Erref:** HON-040/011
- **Iraupena:** 0:04:17. **Hasi:** 00:20:08. **Bukatu:** 00:24:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Azukrea eta kafea bestaldetik ekartzen zituzten, kontrabandoan. Batelez joaten ziren, eta gona azpian gordetzen zuten. Ogia ere bai, zuria. Frankoetan ordaintzen zuten; dirua nola lortzen zuten. Kontrabandistak. Aitak irratia ekarri zuen, txokolatea trukatuta. Plastikozko tapoiak, bizikleta piezak... ekartzen zituzten. Angulak kortsean gordeta ekartzen zituzten emakume batzuek, eta gero Donostian saldu.</p>

8. Bueltan, etxerik ez; Ziburuko bizimodua

- **Erref:** HON-040/013
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:24:36. **Bukatu:** 00:26:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Bueltan, etxerik ez zuten eta Villa Pepitara joan ziren bizitzera, errentan. Ziburun bizi zirenean, ezinikusiak. Arraina jatetxeetan saltzen zuen amak, plazan arazoak zituelako. Iparraldeko arrantzaleak.

9. Arraina saltzen umetatik

- **Erref:** HON-040/014
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:26:34. **Bukatu:** 00:29:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Ahizpa eta biak arraina saltzen ibili ziren umetatik, aitak arrantzatutakoa. Irunera joaten ziren oinez, eta etxez etxe ibili. Saskia buru gainean.

10. Antxoa gorotzetarako

- **Erref:** HON-040/015
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:29:09. **Bukatu:** 00:30:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa

Laburpena:

Antxoa asko ekartzen zuten, eta ezin saldu ibiltzen ziren. Bota egiten zuten, eta baserritarrek eramaten zuten gurdiekin. Goretzetarako.

11. Atunaren arrantza; benta

- **Erref:** HON-040/016
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:30:15. **Bukatu:** 00:32:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:

Kanpaina inportanteena atuna zen. Sardina ere ondo saltzen zuten. Atunetarako aparejua. Broka. Benta nola izaten zen. Benteroa.

12. Benta: erosleak

- **Erref:** HON-040/018
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:32:48. **Bukatu:** 00:34:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:

Benta. Antxoaren neurria, 20 kilokoa. Erosleek, bertako emakumeek, kanporako erosten zuten arraina: Bartzelona, Madril... Legatzaren arrantzaren gainbeheraren zergatia.

13. Gizonak sagardotegian, emakumeak etxean

- **Erref:** HON-040/020
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:35:47. **Bukatu:** 00:38:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Itsasoa

Laburpena:

Marinako sagardotegiak. Sardinak erretzen zituzten. "Blaga". Gizonak edaten eta emakumeak zerbitzatzen. Emakumeak etxean, haur askorekin. Arrantzaleen emazteak beti bakarrik eta kezkatuta egoten ziren.

14. Irratia, aurrerapen handia itsasoan

- **Erref:** HON-040/021
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:38:41. **Bukatu:** 00:40:24

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Nabigazioa

Laburpena:

Sonarrik eta radarrik ezean, brujularekin eta konpasarekin gidatzen ziren. Irratia aurrerapen handia izan zen. Arrantzaleak gertuago ibiltzen ziren lehen. Urrutiena, Coruña aldera.

15. Jornala banatzea, patroiaaren etxean

- **Erref:** HON-040/023
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:40:40. **Bukatu:** 00:43:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:

Etxeko itsasontzi zuten, aita zen patroia. Sei marinelekin hasi zen, eta azkenerako 14 ibiltzen ziren. Baporea zuten lehenengo, eta tuku-tuku deitzen zieten horregatik. Jornala patroiak banatzen zuen. Bera joaten zen etxez etxe, diruarekin, astero. Partiya, manta eta txakurrena.

16. Txotxuak, arrantzarako deia egiten

- **Erref:** HON-040/024
- **Iraupena:** 0:04:39. **Hasi:** 00:43:08. **Bukatu:** 00:47:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Arrantzara joateko deia nola egiten zuten, etxez etxe, ontzietako "txotxuak". Eguraldi txarra bazen, ez ziren ateratzen. Batzuetan buelta bat baino gehiago egiten zuten egunean. Kaian egoten ziren zain. Egunean bertan saltzen ez zutena hondatu egiten zen.

17. Bainatzen eta hondarrarekin jolasean

- **Erref:** HON-040/026
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:47:53. **Bukatu:** 00:51:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Igeri egiten nola ikasi zuen. Ez zieten uzten bainatzen, itoko ziren beldurrez. Bainujantzirik ez zuten. Hondarrarekin jolasean ibiltzen ziren. Izebak oparitu zion panpina. Txingoka eta bule-buleka.

18. Euskaraz eginez gero, eskolan zaplaztekoa

- **Erref:** HON-040/027
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:51:08. **Bukatu:** 00:53:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Poartuko eskolan ibili zen. Enziklopedia liburua zuten, denerako bakarra. Ez zieten euskaraz hitz egiten uzten; jo egiten zieten. Gertrudis maistra, Zaragozako.

19. Jaunartzeak eta dotrina

- **Erref:** HON-040/028
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:53:22. **Bukatu:** 00:55:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Jaunartzeak, txikia eta handia. Dotrina euskaraz ala erdaraz, aukeran. Don Antonio eta Don Carlos. Zigorra: belauniko egotea, ordu erdiz.

20. Mezak eta arrosarioa

- **Erref:** HON-040/029
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:55:44. **Bukatu:** 00:57:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Mezetara igandero joaten ziren eta dira. Joaten ez zirenean, etxean errieta egiten zieten. Etxean arrosarioa egunero, afaldu aurretik.

21. Labaderora arropa garbitzera; ur berorik ez

- **Erref:** HON-040/030
- **Iraupena:** 0:03:52. **Hasi:** 00:57:07. **Bukatu:** 01:00:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Amak etxetik kanpo egiten zuen lana, sareak konpontzen, eta etxeko lanak ere egin behar izaten zituen. Beraiek laguntzen zioten: labaderora joaten ziren arropa garbitzera. Etxean ur beroa izatea gauza handia izan zen. Kantinekin bainatzen ziren, txandaka. Lehenengo labadora. Labaderoko giroa.

22. Irunera oinez joan, eta buelta tranbian

- **Erref:** HON-040/032
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 01:01:02. **Bukatu:** 01:03:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:

<p>San Pedro kalean gutxitan egoten zen arraina saltzen. Irunera oinez joaten ziren, eta buelta tranbian egiten zuten, azkenengo bagoian. Errealak balio zuen bidaiak, dozena bat antxoak bezalaxe. Parrokiara joaten ziren mezara; Guadalupera, nobenetan.</p>

23. Josten ikasten ibili zen

- **Erref:** HON-040/034
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 01:03:41. **Bukatu:** 01:05:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Arropa nola aprobetxatzen zuten. Josten ikasi zuten ahizpak eta biek, Mercedes jostunarekin. Bordatzea. Ajuarraren garrantzia.

24. Arroza egiten ikasi zueneko

- **Erref:** HON-040/035
- **Iraupena:** 0:05:10. **Hasi:** 01:05:57. **Bukatu:** 01:11:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Aisia » Oporrak

Laburpena:

Sukalde kontuak. Bañistek logelak alokatzen zituzten. Madrilgo emakume bati arropa plantxatzera joaten zen bera. Behin arroza egiteko esan zion, baina ez zion urik botatzeko esan. Erre egin zitzaion.

25. Oilaskoa jatea, oso noizean behin

- **Erref:** HON-040/037
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 01:11:24. **Bukatu:** 01:13:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Etxean babarruna jaten zuten, eta arraina. Igandetan salda, haragia eta garbantzuak. Oilaskoa oso noizean behin, Nafarroatik enkarguz ekarria; garestia zen. Postrea. Fruta baserritarrei erosten zieten, karrikan.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com